

sk0073 4 800 mtik1080

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0059-sk0073-ig

sk0059 vsz-tanács

sk0060 rövid hírek:

reykjavik: az izlandi kormány lemondása

athén: görög kórházi sztrájk

róma: sztrájk triesztben

sk0061 teng - egyesült államok

sk0062 szovjet turisták - vizum-megtagadás

sk0063 rövid hírek:

lagos: nigériai-libiai közös közlemény

santiago de chile: chile - május elseje

strasbourg: görög-török találkozó

sk0064 jksz kb - vége

sk0065 szejm - záróanyag

sk0066 usa - kanada

sk0067 rövid hírek:

moszkva: szovjet szakszervezetek - spanyol munkásb.

helsinki: interparlamentáris unió

sk0068 shultz - libano 2.

sk0069 fanfani - szenátusi beszéd

sk0070 ha:ber - bra:utigam

74. Kapitonov - Németh Károly

sk0071 tartalomjegyzék 1.

sk0072 tartalomjegyzék 2.

sk0073 tartalomjegyzék 3.

jp/mj

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tiber

szerkesztették: márkus gyula

heltai andrás

flesch istván

kis csaba

meruk józsef

21.35

280483 1215

tu

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.0101X

Külföldi hírek-----
budapest, 1983. április 29.

küL

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1001

heti várható

a szerkesztőségek tájékoztatására!

budapest, 1983. április 29. /mti/

május 2., hétfő:

- mitterrand francia elnök nepálba utazik, 3-tól 7-ig pedig
kinába látogat- az ensz kuala lumpurban ázsiai konferenciát rendez a palesztin
kérdésről /7-ig/

- az egészségügyi világszervezet megkezdi 36. közgyűlését /18-ig/

május 3., kedd:

- erich honecker vezetésével ndk párt- és állami delegáció
érkezik moszkvába- nyugat-európai munkügyi miniszterek konferenciája lesz
párizsban /5-ig/- felipe gonzález spanyol kormányfő kohl kancellár meghívására
bomba és nyugat-berlinbe látogat /4-ig/

Nun

kül

- 2 -

1983.04.29.

május 4., szerda:

- ausztriában átadják a herder-díj idei kitüntetettjeinek - köztük entz géza építészprofesszornak - az okmányokat.

- hu jao-pang, a kkp kb főtitkára és kísérete romániai és jugoszláviai látogatásra utazik.

május 5., csütörtök:

- a lengyel hazafias nemzeti ujjászületési mozgalom /pron/ vezetői varsóban nemzetközi sajtóértekezletet tartanak

- helyhatósági választások lesznek nagy-britanniában

- haim herzog új izraeli államfő átveszi hivatalát

- a szovjet sajtó napja

- kezdődik a plovdivi nemzetközi vásár /14-ig/

május 6., péntek:

- belgiumban befejeződik a nato április 15-e óta tartó hadgyakorlata

május 7., szombat:

- megkezdődik a pron háromnaposra tervezett első országos kongresszusa

- békemozgalmi tanácskozást rendeznek párizsban

- megkezdődik a cannes-i nemzetközi filmfesztivál /18-ig/

május 8., vasárnap:

- oecd-tanácskozás kezdődik párizsban

- helyhatósági választásokat rendeznek spanyolországban

- vöröskeresztes világnap.

hg hf már

06.00 290483 1779

Nm

-. -

kül

- 3 -

1983.04.29.

sk0002 4 230 mtik1004

reagan-trudeau

washington, 1983. április 29. /mti/ - pierre trudeau kanadai kormányfő csütörtökön két órát tárgyalt reagan amerikai elnökkel a fehér házban. a tanácskozáson, mint amerikai részről közölték, kerültek az olyan, mindkét fél, és különösen a kanadai vendég szempontjából érzékeny témákat, mint az ugynevezett „savas eső”, - az amerikai nehézipar által kanadában okozott környezetszennyezés -, valamint kanada területének felhasználása az amerikai robotrepülőgépek kísérleteire. trudeau „biztatónak” találja reagan elnök javaslatait a genfi középhatótávolságú rakétatárgyalásokon az ugynevezett „közbülső megoldás”, alapján.

a megbeszélés fő témája a williamsburgi csúcstalálkozó volt. hír szerint az amerikai fél ezúttal is azt a taktikát követte, hogy a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok kérdéseiben meglévő nézeteltéréseket értelmezési különbségeknek tüntette fel. nem gyakorolt - a korábbihoz hasonló - erőteljes nyomást, hogy ne veszélyeztesse az egységet, amelyet a williamsburgi értekezletnek a nato-országok vezetői szerint tükröznie kell majd.

br/so ha

07.11 290483 1104

-. -

sk0003 4 230 mtik1005

pkp kb-plénum - határozat

liszabon, 1983. április 29. /taszsz/ - a jobboldali pártok csak a szocialista párt támogatásával kerülhetnek újra hatalomra. ha ez megtörténne, folytatódna az a népellenes politika, amelyet az ország társadalma az április 25-i választásokon elutasított - állapítja meg a portugál kommunista párt központi bizottságának a választásokat értékelő határozata.

a pkp kb teljes ülésén elemezték a választások tapasztalatait és hangsúlyozták, hogy az országot sújtó válság nem oldható meg az utóbbi években folytatott jobboldali kormánypolitika keretei között. a kiút: a nép forradalmi vívmányainak megőrzése és megszilárdítása.

a pkp vezette egyesült népi szövetség és a portugál szocialista párt együttesen megszerezte a parlamenti helyek többségét. a plénum határozata ezzel összefüggésben rámutat: minden feltétel adott

Nm

1983.04.29.

ahhoz, hogy a mennyiségi többséget minőségi többségé változtassuk, és ennek alapján valóban demokratikus kormány alakuljon. ennek értelmében a pkp kb a szocialista pártnak azonnali tárgyalásokat javasolt, hogy közös programot dolgozzanak ki.

a pkp kb figyelmeztetett, hogy negatív következményei lehetnek annak, ha a szocialisták esetleg visszautasítják a tárgyalásokra tett javaslatot, és szövetséget kötnek a választásokon vereséget szenvedett reakcióval.

ts ku már
07.17 290483 1350

--

sk0004 4 230 mtik1006

stone

washington, 1983. április 29. /mti/ - richard stone volt floridai demokratapárti szenátort nevezte ki reagan amerikai elnök csütörtökön közép-amerikai különleges megbízatású nagykövetségévé. a poszt létesítésével reagan kongresszusi körök követelését teljesítette, akik közölték: csak abban az esetben hajlandók megszavazni reagan salvadori katonai segélyprogramját, ha egyidejűleg erőfeszítéseket tesz a tárgyalásos rendezés érdekében.

stone kinevezését a szenátus külügyi bizottságának néhány tagja ellenezte, mert a konzervatív szenátor 1981-ben jogászként a guatemalai jobboldali kormány érdekképviselőjeként működött, így aligha lehet számítani elfogulatlanságára. mint reagan elnök kijelentette, a milliós ügyvéd guatemalai kitérője „csak növeli tapasztalatait a térségben,,.

a kinevezést a kongresszusnak jóvá kell hagynia.

stone-nak elvben az a feladata, hogy salvadorban kieszközölje az összes politikai erő tárgyalásait. ennek egyetlen akadálya az egyesült államok által támogatott salvadori kormány, amely nem hajlandó tárgyalni a baloldallal, csak ha a gerillák előbb leteszik a fegyvert.

br/so ha

07.18 290483 1157

Nuv

--

1983.04.29.

sk0005 4 230 mtik1007

fanfani - okp

róma, 1983. április 29. /mti/ - az olasz szenátus csütörtök esti ülésén az olasz kommunista párt bizalmatlansági indítványt terjesztett elő. a kommunista szenátorok szerint a fanfani-kormány nem tett eleget a programjában vállalt kötelezettségeinek, nem tudta megakadályozni az eladósodást, képtelen volt fékezni az inflációt, tehetetlennek bizonyult az ipari termelés csökkenésével, a munkanélküliek számának emelkedésével szemben.

az okp elmarasztalja fanfani kabinetjét, amiért nem talált megoldást a legsürgetőbb társadalmi problémákra, köztük a nyomorító lakás gond enyhítésére, a nyugdíjasok helyzetének javítására.

vádolják a miniszterelnököt, amiért nem tett kellő erőfeszítéseket a nemzetközi feszültség enyhítésére, és kiváltképpen nem tett lépéseket azért, hogy elkerüljék a nato-rakéták határidőhöz kötött telepítését a szicíliai comisoban.

nem e fanfani-kormány négy hónapja, hanem az eltelt négy esztendő tapasztalata bizonyítja, hogy a kormány szövetség nem felel meg az ország igényeinek - hangsúlyozza az okp bizalmatlansági indítványa.

az indítvány felett elvileg pénteken kellene szavazni, politikai megfigyelők azonban ezt nem tartják valószínűnek. úgy ítélik meg, hogy fanfani még a szavazás előtt benyújtja lemondását.

kir/ge ha

07.25 290483 1308

Nuv

--

sk0006 4 230 mtik1008

nszk—ndk

follinus k. jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. április 29. /mti/ - a nyugatnémet kormánypártokat terheli döntően a felelősség a két német állam viszonyában bekövetkezett lehülésért, erich honecker nszk-beli látogatásának elmaradásáért - ezt a véleményt fogalmazta meg csütörtökön éjjel peter merseburger, az ard nyugatnémet televízióhálózat neves berlini tudósítója.

merseburger, az nszk egyik legtekintélyesebb újságírója az ard éjjeli híradójában leszögezte: az ndk vezetése a bonni kormánycsere után is jó kapcsolatokra törekedett az nszk-val, annak új vezetésével, egyértelműen kifejezésre juttatta ezt erich honecker a lipcsei vásáron tett márciusi látogatásakor. az ndk hatóságai rudolf burkert gépkocsivezető halálesetének feltárásában is elmentek „lehetőségeik határáig,, amikor teljes felvilágosítással szolgáltak az ügyről a kohl-kormánynak - mondta merseburger.

a nyugatnémet koalíciós pártok jelentős politikusai és lapjai azonban félreérthetetlenül jelezték, hogy nem tartják kívánatosnak az ndk államtanácsa elnökének nszk-beli látogatását - hangzott a nyugatnémet tudósító értékelése.

merseburger felvetette helmut kohl kancellár személyes felelősségének kérdését is. kohl a május 4-i kormánynyilatkozatig akarta halasztani az egyértelmű állásfoglalást, ahelyett, hogy időben és világosan mindenki tudomására hozta volna: az nszk-nak az ndk-val szembeni politikáját bonnban, és nem a strauss által vezetett bajor tartomány fővárosában, münchenben határozzák meg - állapította meg az ard berlini tudósítója.

fkj/ge ha

07.31 290483 1602

Nw

--

sk0007 4 230 mtik1009

tigrisveszély

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - az alig fél évszázada még kihalástól fenyegetett uszuri tigrisből, a világ legnagyobb tigrisfajtajából ma már több mint kétszáz állat él a szovjetunió távol-keleti erdeiben - erről számolt be a gudok című szovjet napilap.

e tigriseknek az állatvilágban nincs ellenfelük: még egy jól megtermett medvének is kevés a reménye győzelemre egy fiatal tigrissel szemben, a legtöbb kárt egyébként az állományban az orvvadászok okozzák.

a tigrisek közelsége persze nem kellemes az ember számára: a napokban brovnyicsi falu pásztorai arra lettek figyelmesek, hogy a nagy csikos állatok rákaptak a falu juhaira. mint kiderült, a védelemhez nem szükséges fegyver: a tigrisek annyira félnek a számukra idegen zajoktól, hogy elég volt megkogatni egy fára akasztott sındarabot elijesztésükhöz.

hj/ge ha

07.37 290483 0873

--

sk0008 4 230 mtik1010

görög-török-amerikai - strasbourg

strasbourg, nicosia, 1983. április 29. /mti-afp/reuter/ - joannisz haralambopoulosz görög és ilter türkmén török külügyminiszter csütörtökön egyetértettek abban, hogy javaslatokat terjesztenek kormányaik elé a két ország kapcsolatainak jövőjéről, és további erőfeszítéseket tesznek a viszony javítására. ez derül ki abból a közös közleményből, amelyet csütörtökön adtak ki strasbourgon a görög és a török diplomácia vezetőjének nem hivatalos találkozója után.

mint jelentettük, haralambopoulosz és türkmén a strasbourgi székhelyű európa tanács központjában találkozott, és a két kormány közötti párbeszéd felújításának lehetőségeit vitatta meg. ez volt a két külügyminiszter első kapcsolatfelvétele a tavaly októberi ottawai találkozó óta.

Nw

1983.04.29.

az európa tanács ülésének napirendjén egyebek között éppen a görög-török viszony szerepelt.

richard burt amerikai külügyi államtitkár csütörtökön nicosiában külön-külön tárgyalt szpirosz kiprianu ciprusi elnökkel és rauf denktassal, a ciprusi török közösség vezetőjével. a szigetország két népcsoportja közötti tárgyalások még tavaly zsákutcába jutottak. burt a találkozó után újságíróknak kijelentette, hogy továbbra is igen nagy a véleménykülönbség a két közösség vezetője között.

ps ku már
07.42 290483 1308

--

sk0009 4 230 mtik1011

kommunista pártok felhívása

bonn, 1983. április 29. /taszsz/ - az új amerikai közepes hatótávolságú nukleáris rakéták telepítéséről szóló nato-határozat megváltoztatását követelte több nato-tagország kommunista pártja közös felhívásában, amelyet a német kp lapja, az unsere zeit hozott nyilvánosságra.

az nszk, dánia, luxemburg, norvégia, görögország, törökország, kanada és az egyesült államok kommunista pártja felhívásában hangoztatja, hogy különleges felelősséget érez a béke megőrzéséért.

a nyolc párt figyelmeztet arra, hogy a rakétatelepítésről hozott ismert nato-határozat 1983 végére tervezett megvalósítása tovább fokozná a fegyverkezési hajszát, veszélyes helyzetet teremtené.

a dokumentum leszögezi: a szovjetunió és a varsói szerződés tagországainak javaslatai bizonyítják, hogy van lehetőség az igazságos rendezésre, mivel ezek a javaslatok figyelembe veszik mindkét fél egyenlő biztonságát.

a felhívásban a nyugati kommunista pártok sikra szállnak a nukleáris fegyverzet befagyasztása és az atomfegyvermentes övezetek létesítése mellett.

szi ku már
08.12 290483 1108

Nuu

--

1983.04.29.

sk0010 4 230 mtik1012

libanon, harcok

bejrut, 1983. április 29. /mti/ - három hónapja tartó viszonylagos nyugalom után csütörtökön ismét fellángoltak a harcok a bejruttól keletre fekvő, izraeli megszállás alatt levő hegyvidéken. a keresztény-falangista és a druz-szocialista miliciák bejrutban is jól hallható tüzérségi párbaja tucatnyi kisebb-nagyobb településre terjedt ki, és a késő éjszakai órákig folytatódott. egyebek között tüzérségi találat érte a főváros egyik külső kerületét és alej központját.

az összeecsapások általános kiújulásával fenyegető konfliktus akkor robbant ki, amikor george shultz amerikai külügyminiszter a libanoni elnöki palotában tárgyalt. a békéltető szerepében tetszelgő izrael az ellentétek időzített felszítását a libanoni kormányra gyakorolt nyomás eszközeként alkalmazza, azt sugalmazva, hogy megszálló csapatainak kivonása elkerülhetetlenül a polgárháború kiújulásához vezetne.

bz/ge ha

08.15 290483 0929

--

sk0011 4 230 mtik1013

dél-afrika - angola - namibia

maputo, 1983. április 29. /pl/ - a dél-afrikai johannesburgban megjelenő star csütörtöki számában a szomszédos angola ellen tervezett újabb dél-afrikai támadás előkészületeiről írt. tudni véli, hogy a legközelebbi támadások célpontjai angolában a namibiai menekülteknek a déli határszélen elterülő táboraik lesznek.

a namibia területén végrehajtott csapatösszevonás és a tüzérségi egységek megerősítése újabb agressziót jelez - írja lap. ezzel kapcsolatban amerikai felderítő műholdról készített felvételeket is közöl. ezeken jól láthatóak azok a határmenti dél-afrikai csapatösszevonások, amelyek közvetlenül megelőzték a múlt augusztusi angola elleni támadást.

x

x

x

Nuu

1983.04.29.

new york, 1983. április 29. /tanjug/ - a dél-afrikai kormány nem fogadja el párizsban jelenleg ülésező, az ensz által szervezett nemzetközi namibia-értekezlet határozatait - közölte csütörtökön a dél-afrikai külügyminiszter a világszervezet főtitkárához intézett levelében.

a pretoriai kormány kifogásolja, hogy az értekezlet azonosítja magát a swapo-val, és nem a namibiai demokratikus erőkkel tárgyal, a levél a pretoriai kormány által a namibiában létrehozott és a dél-afrikai rendszertől függő pártokat nevezi demokratikus erőknek.

ts ku már

08.17 290483 1348

--

sk0012 4 230 mtik1014

két közel-keleti hír

sziria - shultz

bejrut, 1983. április 29. /upi/ - sziria csütörtökön élesen bírálta shultz amerikai külügyminiszter közel-keleti ingázó diplomáciáját és azt, hogy eközben izrael újabb támadásokat hajtott végre sziriai állások ellen. a sana sziriai hírügynökség hivatalos damaszkuszi forrásokra hivatkozva közölte, hogy shultz nem látogat el sziriába.

izrael—usa

washington, 1983. április 29. /ap/ - az amerikai szenátus külügyi bizottsága csütörtökön megszavazta reagan elnöknek azt a kérését, hogy 425 millió dollárral növeljék az izraelnek szánt segélyt. a megnövelt összeg így több mint 2,5 milliárd dollárra rug. ennek egy részét fegyvervásárlásokra fordítják majd.

ps ku már

08.29 290483 0741

--

1983.04.29.

sk0013 4 230 mtik1015

honecker

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

berlin, 1983. április 29. /mti/ - néhány soros közleményben jelentették be csütörtökön este berlinben, hogy erich honecker, az ndk államfője lemondta erre az évre tervezett nyugat-németországi látogatását, mert a nyugatnémet fél hibájából olyan helyzet alakult ki, amely nem kedvez a bonni meghívás elfogadásának.

a bejelentés nem keltett nagy meglepetést azok számára, akik gondosan figyelemmel kísérték a nyugatnémet fejleményeket. az ismert drewitzi haláleset ürügyén a nyugatnémet jobboldal - élén franz josef strauss-szal, a csu elnökével - támadásba lendült. heves rágalmozó hadjáratot indított a német demokratikus köztársaság ellen, és követelte, hogy a szövetségi kormány hajtson végre fordulatot az ndk-val szemben követett politikájában.

jóllehet burkert drewitzi halálának körülményei egyértelműen tisztázódtak, s ezt a szövetségi kormány is hivatalosan elismerte, a kampány folytatódott, s kohl kancellár óvakodott elhatárolni magát tőle. folytatódott az ndk-ellenes támadások, és „mértékadó” politikusok azt követelték, hogy kohl és honecker találkozzanak feltételül kell szabni a jobboldal régi követeléseinek teljesítését.

ezekről a megnyilatkozásokról hírt adott az ndk sajtója is, és ismertette azoknak a józan köröknek az állásfoglalását, amelyek sürgették a felelőtlen uszítás beszüntetését, és óva intették a straussi fordulat végrehajtásától. négy nappal ezelőtt - az adn hírügynökségnek adott nyilatkozatában - erich honecker is mértéktartásra intette a bonni kormánypolitika formálóját, és állást foglalt a két német állam jószomszédi viszonyának folytatása mellett.

a csütörtök esti bejelentés azt jelzi, hogy bármennyire kívánatos volna is, a jelen légkörben semmiféle eredménnyel nem kecsegtetne a meghívás elfogadása, nem lenne mód előzetes feltételekhez nem kötött tárgyalások megtartására.

bj/so ha

08.49 290483 1934

Nw

--

1983.04.29.

sk0014 4 230 mtik1016

rövid hírek

görög tüntetés

athén, 1983. április 29. /ap/dpa/ - közel százezer ember vett részt csütörtökön athénban azon a tüntetésen, amelyen a görögországi amerikai katonai támaszpontok felszámolását és az országnak a nato-ból történő kilépését követelték. hasonló tüntetések voltak szalonikiben és más görög városokban.

török politikusok eltiltása

ankara, 1983. április 29. /mti-afp/ - összesen 710 személyt érint az a legújabb török törvény, amelynek értelmében az 1980-as katonai puccs előtti, anarchiába torkolló időszak politikusait évekre eltiltják a közéleti szerepléstől. a belügyminisztérium által összeállított listán 230 olyan polgári politikus neve szerepel - köztük süleyman demirelé és bülent ecevité -, akik tíz évig nem fejthetnek ki politikai tevékenységet. öt évre szól az „eltiltása”, további 480 volt parlamenti képviselőnek.

francia pokolgépek

párizs, 1983. április 29. /afp/ - csütörtök éjjel pokolgépek sorozata robbant franciaország különböző városaiban. egyedül párizsban hat merényletet hajtottak végre. marseille-ben nyolc, aix-en provence-ban pedig három időzített bomba robbant. a célpontok többnyire bankok és pályaudvarok voltak. személyi sérülésről nem érkezett hír. jelentős anyagi károk keletkeztek.

fahd-üzenet andropovhoz

kuwait, 1983. április 29. /adn/ - fahd szaud-arábiai király üzenetet intézett jurij andropovhoz, az szkp kb főtitkárához - jelentette egy kuvaiti lap. a szaudi uralkodó azt kéri a szovjetuniótól, hogy segítse az iraki-iráni konfliktus megoldását célzó erőfeszítéseket.

marchais - fln

algír, 1983. április 29. /adn/ - a béke, a haladás és a demokrácia érdekében az egyre agresszívabb imperializmus elleni összefogását követeli az a közös közlemény, amelyet georges marchais-nak, a francia kommunista párt főtitkárának az algériai nemzeti felszabadítási front /fln/ vezetőivel folytatott tárgyalásairól adtak ki csütörtökön.

kj ku már
08.50 290483 1966

Nm

-.-

1983.04.29.

sk0015 4 230 mtik1017

shultz /1.rész/

kairó, 1983. április 29. /mti/ - bejrut után shultz amerikai külügyminiszter pénteken délelőtt ismét felkereste menahem begin kormányfőt, hogy azután jichak samir külügyminiszterrel és mose arensz hadügyminiszterrel tanácskozzék a libanoni csapatkivonás ügyéről.

shultz újságírók előtt hangoztatta, hogy „az eddiginél határozottabb szerepet”, tölt majd be az alkudozásban, miután két napon át hallgatta az izraeliek és a libanoniak fejtegetéseit. shultz szavaiból kitűnt, hogy az amerika eltervelte megoldásban szó lehet a libanonban levő amerikai felügyelő erők létszámnöveléséről.

kairói értesülések szerint a vita egyik kulcseleme az izraeli zsoldban álló szaad haddad őrnagy keresztény miliciáinak szerepe. a másik izraelnek az a követelése, hogy dél-libanoni jelenlétét egyfajta vegyes katonai testületben biztosítsa. izrael állítása szerint ebbe a libanoni tárgyalófél már korábban belement, és ők /az izraeliek/ nem hajlandók vitát nyitni egy már lezárt ügyről.

libanon ismételten leszögezte, hogy a megállapodásban az izraeli jelenlét tartósítása, annak semmilyen formája sem szerepelhet. /folyt./

pk/ge ha

09.08 290483 1169

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

shultz /2.rész/

jordánia, amely a libanoni mellett másik amerikai szándék: a reagan-terv kulcsfontosságú szereplője, tudvalevőleg nem lát reális elemeket az amerikai javaslatokban. husszein jordániai király csütörtökön fogadta richard armitrage amerikai

↑
hadügyi államtitkár-helyettest.

az izraeli sajtó pénteken kevés esélyt adott a shultz-féle küldetésnek. a szakszervezeti mozgalom lapja, a davar úgy véli, hogy izraelnek engedményeket kell tennie, „ez elkerülhetetlen,.. a nemzeti vallási párt orgánuma, a hacofeh a teljes - minden külföldi, azaz szíriai, palesztin és ensz-csapatokat érintő -

Nm

1983.04.29.

- 14 -

kül

kivonulás előre meghatározott időrendjének kimunkálását követeli. a haarec, a liberális párt lapja viszont arról ír, hogy az egyesült államok a megállapodás áraként növelné izraeli hadiszállításait, s ebben dél-afrika máris szerepet kapott.

pk/ge ha

09.10 290483 0904

..-

sk0017 4 230 mtik1019

kulikov - pravda

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - a varsói szerződés védelmi erejének növeléséről írt cikket a pravda pénteki számában viktor kulikov marsall, a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erőinek főparancsnoka. megállapítja: ma minden korábbinál nyilvánvalóbb, hogy a béke ügyét védelmező szocialista országoknak még szorosabb egységet kell kialakítaniuk, és gondoskodniuk kell védelmükről. biztonságukat nem egyenként, hanem az egész szocialista közösség erejére támaszkodva tudják megbízhatóan szavatolni.

kulikov marsall felhívja a figyelmet, hogy a fegyverkezési hajsza fokozódása, a nato egyébként is hatalmas erejének növelése szükségessé teszi a szocialista vívmányok védelmének erősítését. e cél érdekében állandóan új tapasztalatokkal gazdagodik a szövetséges államok és hadseregeik katonai együttműködése, tökéletesebbé válnak ennek az együttműködésnek a formái és módszerei.

a varsói szerződésen belüli katonai együttműködés egyik legfőbb területe a hadseregépítés összehangolása. ez a nemzeti hadseregek fejlesztésében, műszaki felszereltségük, szerkezeti felépítésük tökéletesítésében, a kiképzési feladatok megoldása érdekében tett intézkedések egyeztetését jelenti.

rendkívül fontos a szövetséges hadseregek harcképességének és harci készültségének növelése. különösen magas szintű követelményeknek kell megfelelniük a szövetséges flották egységeinek, amelyek a szocialista közösség határain teljesítenek örfeladatot.

a szövetséges hadseregek operatív és harci felkészítésének javítása érdekében rendszeresen különböző közös hadgyakorlatokat tartanak. ezeken dolgozzák ki a csapatok, a parancsnokok és a vezérkarok felkészítésének közös elveit és módszereit, a közös

Nm

1983.04.29.

- 15 -

kül

hadműveletek végrehajtásának leghatékonyabb módszereit. különösen nagy jelentősége van ebből a szempontból az egyesített fegyveres erők nagy, összetett hadgyakorlatainak - mutat rá cikkében kulikov marsall.

fl/so ha

09.30 290483 1966

..-

sk0018 4 230 mtik1020

rövid hírek

javier pérez de cuellar

new york, 1983. április 29. /reuter/ - javier pérez de cuellar csütörtökön több mint egy hónapos, 12 országot felölelő körutjáról visszatért az ensz székhelyére. a főtitkár a szovjetunióban, svájcban, franciaországban, portugáliában, számos észak-európai országban, valamint etiópiában és nagy-britanniában járt.

usa—dél-korea

washington, 1983. április 29. /taszsz/ - washingtonba érkezett li bum szuk dél-koreai külügyminiszter - közölte az amerikai külügyminisztérium. - a dél-koreai diplomácia vezetője utjának legfőbb célja, hogy az amerikai katonai segélyek még nagyobb arányu növelését kérje. a külügyminisztert fogadja reagan elnök is.

enterprise

san francisco, 1983. április 29. /ap/reuter/ - a san francisco-i öbölben csütörtökön zátonyra futott enterprise amerikai atomhajtóműves repülőgép-anyahajó öt óra múltán kiszabadult „fogságából”, a „big e”, egy fővenyhalmon feneklett meg. a 90 ezer tonnás óriáshajót a dagályt kihasználva kilenc vontatóhajó segítette le a zátonyról.

orvosok munka nélkül

róma, 1983. április 29. /taszsz/ - olasz szakszervezeti források szerint rómaiban mintegy ötezer fiatal orvosnak nincs munkája. sokan közülük átmenetileg szanitécként, betegőrként vagy masszörként helyezkedtek el. a magánklinikák nagy konkurrenciája miatt igen alacsony fizetéssel is kénytelenek beérni.

pf ku már

09.37 290483 1397

Nm

..-

1983.04.29.

sk0019 4 230 mtik1022

kgst-országok - konzultatív találkozó /1.rész/

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - április 26-28. között konzultatív munkatalálkozót tartottak moszkvában a kgst-országok kommunista és munkáspártjai központi bizottságainak titkárai és a tagországok állandó kgst-képviselői.

a találkozáson részt vettek:

a bolgár népköztársaság részéről ognjan dojnov, a bkp kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára, andrej lukanov, a bkp kb politikai bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő, dimitr sztánisev, a bkp kb titkára és kiril zarev, a bkp kb titkára, a minisztertanács elnökhelyettese.

a csehszlovák szocialista köztársaság részéről milos jakes, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága elnökségének tagja, a kb titkára, josef haman, a kb elnökségének póttagja, a kb titkára és rudolf rohlicek, a cskp kb tagja, a kormány elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a kubai köztársaság részéről lionel soto, a kubai kommunista párt központi bizottsága titkárságának tagja és antonio esquivel, a kb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese.

a lengyel népköztársaság részéről manfred gorywoda, a lemp kb titkára és zbigniew madej, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a magyar népköztársaság részéről németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára és marjai józsef, az mszmp kb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, hazánk állandó kgst-képviselője.

a mongol népköztársaság részéről demcsigin molomdzsamc, a mongol népi forradalmi párt kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára, damdingin gombodzsav, az mnfp kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára és mjavin peldze, az mnfp központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő. /folyt./

fl/ge ha

11.19 290483 1845

Nuv

-.-

1983.04.29.

sk0020 4 230 mtik1023

kgst-országok - konzultatív találkozó /2.rész/

a német demokratikus köztársaság részéről günter mittag, az nszpb kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára, paul verner, az nszpb kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára és gerhard weiss, az nszpb kb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a román szocialista köztársaság részéről ilie verdet, az rkp kb politikai végrehajtó bizottságának tagja, a kb titkára, miu dobrescu, az rkp kb politikai végrehajtó bizottságának póttagja, a kb titkára és ioan totu, az rkp kb politikai végrehajtó bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a szovjetunió részéről vlagyimir dolgin, az szkp kb politikai bizottságának póttagja, a kb titkára, konsztantyin ruszakov, az szkp kb titkára, nyikolaj rizskov, az szkp kb titkára és nyikolaj talizin, az szkp kb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a vietnami szocialista köztársaság részéről vo chi cong, a vkp kb politikai bizottságának tagja, a kb titkára és tran quynh, a vkp kb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, állandó kgst-képviselő.

a találkozáson részt vett nyikolaj faggyejev, a kgst titkára.

a résztvevők megvitatták a kgst-tagországok gazdasági és tudományos-műszaki együttműködésének további elmélyítésével és tökéletesítésével kapcsolatos kérdéseket. a találkozó légköre baráti volt, és a kölcsönös megértés jellemezte.

fl/ge ha

11.24 290483 1484

Nuv

-.-

sk0021 4 230 mtik1024

reagan-beszéd - granma

havanna, 1983. április 29. /prensa latina/ - a granma, a kubai kommunista párt központi lapja teljes terjedelemben közölte reagan elnök szerdán elhangzott, közép-amerikával foglalkozó beszédét „reagan-beszéd az amerikai kongresszusban”, címmel. a lapban egyidejűleg megjelent cristopher dodd demokratapárti szenátornak az elnöki beszédre adott bírálata.

a granma ugyanakkor ismertette azokat a nicaraguai részről elhangzott vádakot, amelyek szerint az elnök félrevezeti saját népet a nicaragua elleni agreszióban játszott amerikai szerepet illetően.

a lap nemzetközi oldalán címben idézte claiborne pell demokratapárti szenátort: „támadást intéztünk a disznó-öbölben, meg akartuk fojtani gazdaságát, megkíséreltük meggyilkolni elnökét, és ezek után még azt kérdezzük magunktól, hogy miért ellenséges kuba az egyesült államokkal szemben?„

pf ku már
11.31 290483 0907

--

sk0022 4 230 mtik1025

cgt

párizs, 1983. április 29. /mti/ - a cgt, a legnagyobb francia szakszervezeti szövetség májusban széles körű akciókat indít, hogy mozgósítsák a dolgozók tömegeit: verjék vissza a jobboldal és a nagytőke offenzíváját, amely a reformpolitika megváltoztatására akarja kényszeríteni a kormányt.

henri krasucki, a cgt főtitkára a szervezet vezetőségének kétnapos ülése után kijelentette: a konzervatív erők ki akarják használni az utóbbi napokban rendezett tüntetéseket /a diákok és parasztok tüntetéseit, az orvosok sztrájkmozgalmát/, hogy céljaik érdekében mesterséges politikai feszültséget teremtsenek. a dolgozók nem akarják, hogy akciókat úgy tüntessék fel, mintha azok a kormány ellen irányulnának s azokat egy kalap alá vegyék a reakciós erők által manipulált megmozdulásokkal.

ME

a legnagyobb szakszervezeti központok megállapodtak, hogy idén egységes felvonulásokat rendeznek május elsején párizsban és a nagy vidéki városokban. az egységes felvonulások kifejezésre juttatják majd a dolgozók erejét s akaratukat, hogy folytatni kell a változás politikáját.

ds/so ha

12.01 290483 1106

--

sk0023 4 230 mtik1026

reagan-beszéd - brit reagálások

london, 1983. április 29. /mti/ - a nagy brit polgári lapok vezércikkei pénteken azt sugallták az amerikai elnököknek, hogy „tulzott hevülékenység”, /the times/ vagy „a helyi konfliktusoknak a kelet-nyugati konfrontációba illesztése”, /financial times/ helyett inkább a helyi hatalmak - elsősorban mexikó és venezuela - vonalát kövesse, azaz a konfliktusok tárgyalásos rendezését, a politikai kibontakozást bátorítsa. a liberális guardian szerint az elnök mértéktelenül felnagyít helyi gerillaháborukat és nem érzékeli, hogy az igazi fenyegetést őrá és a nyugatra a nyakig eladósodott dél-amerikai országok /mexikó, venezuela/ gazdasági összeroppanása jelenti.

denis healey, a brit munkáspárt alvezére és „árnyék-külgyminisztere”, „sajnálatosnak”, minősítette reagan beszédét. azt mondta róla, „tovább ront egy amugyis veszélyes helyzetet, nagy lépéssel közelebb hozta a vietnámihoz hasonló közvetlen beavatkozás veszélyét,„

a munkáspárti vezető szerint az amerikai elnök még saját barátait is elriasztja, amikor azt hiszi, hogy „amerikai fegyverek és amerikai kiképzők küldésével győzelemre segíti a /közép-amerikai/ diktátorokat,„

a morning star, a brit kp napilapja „el a kezekkel nicaraguától”, című vezércikkében hangoztatta, hogy reagan amerikai elnök kongresszusi beszéde „hadüzenet volt közép-amerika népeinek,„ ... „a lényeg az, hogy a közép-amerikai báboknak nyújtott amerikai katonai és gazdasági támogatás sem lesz hatásosabb a helyi felszabadító mozgalmakkal szemben, mint vietnámban volt. amiből az következik, hogy a cselekvés logikája az egyesült államok elnökét az amerikai csapatok nyílt bevetésére fogja kényszeríteni,„

ME

sk0021 4 230 mtik1024

reagan-beszéd - granma

havanna, 1983. április 29. /prensa latina/ - a granma, a kubai kommunista párt központi lapja teljes terjedelemben közölte reagan elnök szerdán elhangzott, közép-amerikával foglalkozó beszédét „reagan-beszéd az amerikai kongresszusban”, címmel. a lapban egyidejűleg megjelent christopher dodd demokratapárti szenátornak az elnöki beszédre adott bírálata.

a granma ugyanakkor ismertette azokat a nicaraguai részről elhangzott vádakát, amelyek szerint az elnök félrevezeti saját népet a nicaragua elleni agreszióban játszott amerikai szerepet illetően.

a lap nemzetközi oldalán címben idézte claiborne pell demokratapárti szenátort: „támadást intéztünk a disznó-öbölben, meg akartuk fojtani gazdaságát, megkíséreltük meggyilkolni elnökét, és ezek után még azt kérdezzük magunktól, hogy miért ellenséges kuba az egyesült államokkal szemben?„

pf ku már
11.31 290483 0907

--

sk0022 4 230 mtik1025

cgt

párizs, 1983. április 29. /mti/ - a cgt, a legnagyobb francia szakszervezeti szövetség májusban széles körű akciókat indít, hogy mozgósítsák a dolgozók tömegeit: verjék vissza a jobboldal és a nagytőke offenzíváját, amely a reformpolitika megváltoztatására akarja kényszeríteni a kormányt.

henri krasucki, a cgt főtitkára a szervezet vezetőségének kétnapos ülése után kijelentette: a konzervatív erők ki akarják használni az utóbbi napokban rendezett tüntetéseket /a diákok és parasztok tüntetéseit, az orvosok sztrájkmozgalmát/, hogy céljaik érdekében mesterséges politikai feszültséget teremtsenek. a dolgozók nem akarják, hogy akcióikat úgy tüntessék fel, mintha azok a kormány ellen irányulnának s azokat egy kalap alá vegyék a reakciós erők által manipulált megmozdulásokkal.

cl

a legnagyobb szakszervezeti központok megállapodtak, hogy idén egységes felvonulásokat rendeznek május elsején párizsban és a nagy vidéki városokban. az egységes felvonulások kifejezésre juttatják majd a dolgozók erejét s akaratukat, hogy folytatni kell a változás politikáját.

ds/so ha

12.01 290483 1106

--

sk0023 4 230 mtik1026

reagan-beszéd - brit reagálások

london, 1983. április 29. /mti/ - a nagy brit polgári lapok vezércikkei pénteken azt sugallták az amerikai elnöknek, hogy „tulzott hevülékenység”, /the times/ vagy „a helyi konfliktusoknak a kelet-nyugati konfrontációba illesztése”, /financial times/ helyett inkább a helyi hatalmak - elsősorban mexikó és venezuela - vonalát kövesse, azaz a konfliktusok tárgyalásos rendezését, a politikai kibontakozást bátorítsa. a liberális guardian szerint az elnök mértéktelenül felnagyít helyi gerillaháborukat és nem érzékeli, hogy az igazi fenyegetést őrá és a nyugatra a nyakig eladósodott dél-amerikai országok /mexikó, venezuela/ gazdasági összeroppanása jelenti.

denis healey, a brit munkáspárt alvezére és „árnyék-külgügyminisztere”, „sajnálatosnak”, minősítette reagan beszédét. azt mondta róla, „tovább ront egy amugyis veszélyes helyzetet, nagy lépéssel közelebb hozta a vietnámihoz hasonló közvetlen beavatkozás veszélyét„.

a munkáspárti vezető szerint az amerikai elnök még saját barátait is elriasztja, amikor azt hiszi, hogy „amerikai fegyverek és amerikai kiképzők küldésével győzelemre segíti a /közép-amerikai/ diktátorokat„.

a morning star, a brit kp napilapja „el a kezekkel nicaraguától„ című vezércikkében hangoztatta, hogy reagan amerikai elnök kongresszusi beszéde „hadüzenet volt közép-amerika népeinek„. „... „a lényeg az, hogy a közép-amerikai báboknak nyújtott amerikai katonai és gazdasági támogatás sem lesz hatásosabb a helyi felszabadító mozgalmakkal szemben, mint vietnámban volt. amiből az következik, hogy a cselekvés logikája az egyesült államok elnökét az amerikai csapatok nyílt bevetésére fogja kényszeríteni„.

cl

sir anthony kershaw konzervatív képviselő, az alsóház külügyi bizottságának elnöke a katonai eszközök alkalmazását kifogásolta. „nem hiszem, hogy a katonai erőre alapozott politika bármi jótétéménnyel járna, s nem hiszem azt sem, hogy az ilyesmit támogatnunk kellene,, - mondotta.

ae/hn ha

12.30 290483 2021

..-

sk0024 4 230 mtik1027

osztrák belpolitika

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

bécs, 1983. április 29. /mti/ - a bécsben folyó koalíciós kormányalakítási tárgyalásokon a jelek szerint egyedül a kereszténydemokrata néppártnak /övp/ mindegy, hogy a másik két párt közül melyikkel köt kormány szövetséget. a vasárnap leadott szavazatok 47,8 százalékaival rendelkező szocialista párt /spö/, illetve a 4,9 százalékos szerzett szabadság párt /fpö/ számára a helyzet már távolról sem ilyen egyszerű. mindkét politikai alakulaton belül kibontakozóban van a tervezett koalícióval szembeni ellenállás.

az spö ifjúsági szárnya, valamint az egyelőre nem túl befolyásos balszárny az fpö-vel való koalícióval szemben előnyben részesítené az ellenzéki szerepkört, mondván, hogy 13 évi kormányzás elhasználta a pártot és ideológiai szempontból is hasznos lenne egy hosszabb-rövidebb ellenzéki önvizsgálat. az spö-hoz nagyon közel álló szakszervezetek viszont - legalábbis eddig - a nagykoalíció mellett tették le a garast, hiszen ez felel meg legjobban az ugynevezett szociális partneri viszony, a munkaadók és munkavállalók között hosszú éveken át kialakított „csendes szövetség,, átmentésének. mind a fiatalok, mind pedig a baloldali szakszervezetiek számára egyébként érezhető terhet jelent a szabadság párton belül meglévő jobboldali-nacionalista túlsúly.

ugyanaz visszafelé is érvényes: az fpö-n belül kibontakozóban levő palotaforradalom oka éppen az, hogy a párt jobbszárnya elképzelhetetlennek tartja a szocialistákkal való együttműködést. az fpö erősen megosztott; az ország nyugati tartományaiban, valamint karintiában nem ritka a német-nacionalista irányzat és ezek az erők az osztrák néppárttal való szövetségét követelik. norbert steger pártelnöknek nem kis erőfeszítésre és ügyességre lesz szüksége

st

ahhoz, hogy keresztülvigye a kreisky kancellárral közösen kialakított elképzelést. a visszavonuló volt szocialista kormányfő a maga részéről minden más megoldást elképzelhetőbbnek tart a néppárttal való együttműködésnél.

sz/hn ha

13.20 290483 2049

..-

sk0025 4 230 mtik1028

közel-kelet - novoje vremja

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - izrael szíria ellen tervezett agressziója rendkívül súlyos következményekkel járhat - erre figyelmeztet a novoje vremja című politikai hetilap legújabb számában d. volszkij, a lap közel-keleti szakértője.

a kommentár emlékeztet arra, hogy a bekaa-völgyében, igen közel szíria fővárosához, már olyan izraeli fegyverek is vannak, amelyek damaszkusz ellen irányíthatók. tovább folynak a katonai előkészületek a golan fennsíkon is. ugyanakkor a harcias tel aviv-i nyilatkozatokba most újabb hang vegyült: az izraeli kormányhoz közelálló ma, ariv című lap azt állította a napokban, hogy a „szíriai elhárításnak köze van a bejruti amerikai nagykövetségen bekövetkezett robbanáshoz,,.

ez teljességgel megalapozatlan állítás, s csak egyetlen célja lehet: begin kormánya ürügyet, előzetes igazolást keres szíria elleni agressziójára s mindenáron arra törekszik, hogy ehhez az újabb támadáshoz megkapja washingtontól a „szabad,, jelzést.

a washingtoni vezetőknek azonban három tényezőt kell figyelembe venniük, mielőtt zöld utat adnak izraelnek: azt, hogy szíria képes megvédelmezni magát, másrészt, hogy szíria igaz barátokkal rendelkezik, harmadrészt pedig azt, hogy izrael újabb agressziója rendkívül súlyos következményekkel járhat, mégpedig nem csupán a közel-keleten- állapítja meg a szovjet lap.

hj/so ha

13.25 290483 1404

st

..-

kül

- 22 -

1983.04.29.

sk0026 4 230 mtik1029

rövid hírek

magyar költői est

gent, 1983. április 29. /mti/ - magyar költészeti estet rendeztek - nagy érdeklődés és szép siker kíséretében - a belgiumi gent városi színházában. a flamand pen club meghívására garai gábor, juhász ferenc és orbán ottó látogatott el az egyeteméről, és kulturális hagyományairól híres városba, és találkozott flamand írókkal, költőkkel. az előadást a flamand nyelvű belga rádió hamarosan műsorra tűzi. a közelmúltban egyébként színvonalas költészeti válogatás jelent meg flamand nyelven albert bontridder költő műfordításában. a kötet 15 mai magyar költő alkotásaiból tartalmaz összeállítást, így illyés gyula, weöres sándor, zelk zoltán, vas istván, pilinszky jános, garai gábor és juhász ferenc verseit.

magyar segély

hanói, 1983. április 29. /mti/ - varga józsef, hazánk nagykövete csütörtökön ünnepélyes keretek között adta át hanoiban a szövetség segélyszállítmányát a vietnami felvásárlási és értékesítési szövetkezetek országos központja képviselőinek. az összesen mintegy félmillió forint értékű ajándékot nguyen san, a szövetkezeti központ elnöke, belkereskedelmi miniszterhelyettes vette át.

gandhi - magyar könyv

uj-delhi, 1983. április 29. /mti/ indira gandhi indiai miniszterelnök fogadta dr.wojtilla gyula indológust, a delhi egyetem magyar lektorát rabindranath tagore magyarországon című könyve megjelenése alkalmából. az angol nyelvű könyv a magyar tákékoztatási és kulturális központ gondozásában jelent meg delhiben. a szerző a könyv egy példányát a miniszterelnöknek ajándékozta. a látogatáson jelen volt brunner erzsébet magyar származású indiai festőművész.

viharok bangladesben

dacca, 1983. április 29. /neuter/ - banglades északi részén viharok pusztítanak; az elemi csapás 22 ember halálát okozta, 300 személy megsebesült. a nagy erejű szél súlyosan megrongálta a telefonhálózatot, megbénította a vasúti közlekedést.

pc mp dp kum ai fn

13.27 290483 1958

de

--

kül

- 23 -

1983.04.29.

sk0027 4 230 mtik1030

latin-amerikai hírek

nicaragua - tömegtüntetések

managua, 1983. április 29. /pl/ips/taszsz/ - legalább százezer ember - munkások, diákok, katonák - tüntetett csütörtökön managuában, tiltakozva az egyesült államok közép-amerikai politikája és reagan elnök szerdai beszéde ellen. a tömegmegmozdulást a kormány és a sandinista nemzeti felszabadítási front kezdeményezte.

a tüntetők támogatásukról biztosították a forradalmi rendszert, s kifejezték készségüket hazájuk fegyveres védelmére. a felvonulás után a nicaraguai főváros központi terén nagygyűlést tartottak. hasonló tüntetések zajlottak le az ország más városaiban is.

argentina - kormányjelentés

buenos aires, 1983. április 29. /afp/ - az argentin katonai kormányzat hivatalosan holtá nyilvánította azokat a személyeket, akik az országban nyomtalanul eltűntek 1976 és 1979 között. állítólag több ezren jutottak erre a sorsra. a kormányzat most hozta nyilvánosságra összefoglaló jelentését „a felforgatás és a terrorizmus elleni háborúról,,.

az okmány szerint, amelynek állításait az argentin politikai pártok, valamint az eltűntek és a politikai foglyok hozzátartozói tömörítő szervezetek visszautasították, az országban nincsenek titkos foglyotáborok. a nyilatkozat az eltűntek magas számát azzal magyarázza, hogy a terroristáknak minősített személyeket „haláluk után nem lehetett azonosítani,,.

ts ai fn

14.07 290483 1420

de

--

sk0028 4 230 mtik1031

vietnami közlemény

hanoi, 1983. április 29. /vna/ - ez év április eleje óta jelentős mértékben megnőtt a kínai provokációk száma a kínai-vietnami határ mentén - állapítja meg a csütörtöki nyilvánosságra hozott vietnami közlemény.

a kínai támadások következményeit vizsgáló vietnami bizottság jelentése szerint április közepén a kínai alakulatok különösen heves tüzérségi tűz alá vettek több határ menti vietnami tartományt. a lang son és cao bang tartományok településeit ért támadás következtében tizenhatan meghaltak, többen, köztük asszonyok és gyerekek, megsérültek. a kínai ágyuzás romba döntött sok épületet, és károkat okozott a mezőgazdaságban is.

szi ai fn

14.47 290483 0695

--

sk0029 4 230 mtik1032

usa-izrael-libanon /1.rész/

böcz sáondor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. április 29. /mti/ - a szemben álló felek kölcsönös meghallgatása, az izraeli csapatkivonási feltételek és a lehetséges libanoni engedmények megismerése után george shultz amerikai külügyminiszter első közel-keleti missziója a tájékoztató szakaszából a közvetítés szakaszába lépett. bejrutból tel-avivba visszatérve shultz kijelentette: most már készen áll arra, hogy energikusabb szerepet játsszék a csapatkivonási megállapodás előkészítésében. a bejruti televízió úgy értesült, hogy az amerikai külügyminiszter május 8-ig marad a térségben, jordániai és saúd-arábiai kitérőjét is beleértve. a damaszkuszi látogatás továbbra is bizonytalan.

shultz, aki pénteken délelőtt három napon belül harmadszor találkozott menahem begin izraeli miniszterelnökkel, saját bevallása szerint nem számít gyors, a jelenlegi ingázását sikerrel koronázó eredményre, de bizik benne, hogy az eltérő álláspontok összehámozására irányuló erőfeszítések közelebb hozzák az izraeli-libanoni megállapodást. a washingtoni diplomácia vezetője ugyanakkor elismerte, hogy nincsenek saját elgondolásai a bonyolult

de

problémák megoldására. annyit azonban világossá tett, hogy a csapatkivonási egyezmény keretében tovább növelhetik a libanonban tartózkodó amerikai csapatok 1200 fős létszámát és a harci feladatokat kizárva, tágabb szerepkörrel ruházhatják fel őket.

a beginnel folytatott kétórás pénteki megbeszélés után shultz bővebb magyarázat nélkül kijelentette, hogy „egy, sőt talán másfél lépést, tettek előre. az amerikai politikus később arensz hadügy- és samir külügyminiszterrel találkozik. /folyt./

bs/hn ki

15.14 290483 1705

--

sk0030 4 230 mtik1033

usa-izrael-libanon /2.rész/

shultz küldetésével párhuzamosan az izraeli sajtó, rádió és televízió összehangolt támadást indított a libanoni kormány ellen, azzal vádolva őt, hogy sok kérdésben módosította a négyhónapos tárgyalásokon kialakított álláspontját, visszatáncolt az izraelnek tett biztonsági, normalizálási engedményektől. amin gemajel elnök legutóbbi állásfoglalása után most főként elie szalem külügyminiszter csütörtöki, a libanon által elutasított izraeli követeléseket csokorba kötő nyilatkozata váltotta ki az ellenséges indulatokat. az izraeli sajtószervek vezető helyen idézték, hogy libanon nem ír alá semmiféle megállapodást izraellel, amely veszélyeztetné a szíriával, vagy más arab országokkal fennálló kapcsolatait.

szalem arra hivatkozott, hogy a reagan amerikai elnökkel egyeztetett alapelvek értelmében nem érheti károsodás libanon szuverenitását, arab világbeli helyzetét, és sem izrael, sem szíria, sem a pfsz nem juthat állandó katonai jelenléthez libanonban. az elvetett izraeli követelések viszont éppen a katonai jelenlét változatos formáira, a libanoni belügyekbe való durva beavatkozásra, libanonnak az arab világtól való politikai és gazdasági elszakítására irányulnak.

de

péntek reggel a libanoni nemzeti ellenállási front harcosai bejuttatva 30 kilométerre megtámadták az izraeli megszálló hadsereg egyik dél-libanoni ellenőrző állomását. izraeli közlés szerint egy katona meghalt, kettő megsebesült, míg a libanoni jelentések ennél több halottról és sebesültről szólnak.

bs/hn ki

15.16 290483 1546

-.-

sk0031 4 230 mtik1034

Leszerelés - izraeljan

genf, 1983. április 29. /taszsz/ - az nemzetközi biztonság szem előtt tartásával, érdemi tárgyalásokon kell újabb és határozottabb erőfeszítéseket tenni a fegyverkezési hajszá korlátozására - jelentette ki viktor izraeljan szovjet küldött a leszerelési bizottság ülésén. az idei ülés első fordulóján pénteken ért véget genfben.

mint izraeljan emlékeztetett, a szovjetunió, a többi szocialista ország és az el nem kötelezett országok a küldöttségek többsége által támogatott javaslatokat terjesztettek elő a bizottság napirendjén szereplő fő kérdésekről, így az atomháború megakadályozásáról, az atomfegyver-kísérletek eltiltásáról, az világűr militarizálásának megelőzéséről és a vegyi fegyverek betiltásáról. a bizottság azonban a nyugati hatalmak állásfoglalása miatt nem ért el kézzelfogható eredményt a leszerelés kérdésében.

a mexikói küldött rámutatott: washington szabotálta a tárgyalásokat, sőt a korábbi nemzetközi szerződésekben és megállapodásokban vállalt kötelezettségeit sem teljesíti. ez az obstrukciós magatartás különösen meggyűlölt abban a vitában, amelyet a világűr militarizálásának elhárításáról folytattak.

a küldöttségek többsége sürgette, hogy erről a problémakörrel haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat. az egyesült államok ellenben még azt is megakadályozta, hogy hozzanak létre munkacsoportot, amely nemzetközi megállapodást dolgozna ki mindenfajta fegyvernek a világűrbeli való kitiltására.

a leszerelési bizottság hat hét múlva ujtja fel munkáját.

ht ai fn

15.23 290483 1577

ll

sk0032 4 230 mtik1035

madridi találkozó

madrid, 1983. április 28. /mti/ - továbbra sincs előrehaladás a madridi találkozó munkájában. egyes nyugati küldöttségek időhúzó taktikája fékezi az érdemi tárgyalásokat. többek között erről szólt a pénteki plenáris ülésen konsztantin grigorov bolgár nagykövet.

az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó fórumon felszólalt szergej kondrasov, a szovjet küldöttség helyettes vezetője is. utalva az előző plenáris ülés nyugati felszólalóira, akik jelezték, hogy „módosító javaslatokat”, kívánnak előterjeszteni a megújított tervezethez, leszögezte: „bizonyos jelzések aggodalomra adnak okot. ezek szerint ugyanis az ugynevezett javítások olyan problémákra vonatkoznak, amelyek egyrészt a jelenlegi nemzetközi feltételek között még nem érettek meg a megoldásra, másrészt olyan egyoldalú nyugati érdekeket tükröznek, amelyek nem számíthatnak az egyhangú egyetértésre,..

az ülésen max kampelman, az amerikai küldöttség vezetője megerősítette, hogy valóban szükségesnek tart „változtatásokat”, a semlegesek tervezetében, s ismét előállt azzal, hogy az usa megítélése szerint egyes szocialista országban megsértik az emberi jogokat, s ezek árnyékot vetnek a madridi tárgyalásokra.

a szovjet küldöttség helyettes vezetője válaszában kategorikusan visszautasította az amerikai vádakat. rámutatott arra, hogy az usa képviselőjének felszólalásában jelentkező törekvések illeszkednek be legkevésbé a madridi találkozó eredményes befejezésének feltételeibe.

a találkozóon a jövő héten csak egy plenáris ülésre kerül sor, hogy több idő jusson a nemhivatalos konzultációkra, véleménycserékre.

ky/jp ki

15.28 290483 1672

ll

-.-

sk0033 4 230 mtik1036

francia minisztertanács

párizs, 1983. április 29. /mti/ - a francia kormány pénteki ülésén - a parlamenttől kapott felhatalmazás értelmében - 3 rendeletet fogadott el a március 25-én bejelentett gazdasági akció-program végrehajtására. e rendeletek a kényszerkölcson, az egyszázalékos pótdó és a dohányárakra kivetett pótdó gyakorlati alkalmazására vonatkoznak.

a minisztertanácson mauroy miniszterelnök ismertette a költségvetési kiadások csökkentése érdekében végrehajtandó takarékosági intézkedéseket, amelyekkel ez évben 15 milliárd frankkal csökkentik majd az állami kiadásokat.

max gallo államtitkár, a kormány szóvivője a minisztertanács ülése után közölte, hogy ezeknek a megtakarításoknak összegét a munkanélküliség elleni küzdelem céljaira, továbbá egyes nemzetvédelmi kiadásokra és nemzetközi kötelezettségek teljesítésére fordítják.

az államtitkár közölte azt is, hogy a kormány fel fogja kérni közös-piaci partnereit: a mezőgazdasági miniszterek májusban tartandó újabb értekezlete előtt csökkentsék az ugynevezett kiegyenlítő adókat, amelyek megnehezítik a francia mezőgazdasági termékek exportját a közös piac országaiba.

ds/jp ki

16.05 290483 1187

--

sk0034 4 230 mtik1038

kgst-találkozó moszkvában

1983. április 29. /mti/ - április 26-28-án moszkvában tartották meg a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa tagállamai, kommunista- és munkáspártjai, központi bizottságai titkárainak és kgst-képviselőinek munkatalálkozóját.

de

a résztvevők megvitatták a kgst-országok gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésének további elmélyítésével és tökéletesítésével összefüggő kérdéseket. a találkozó a barátság és a kölcsönös megértés szellemében zajlott le.

kb/th mj

16.19 290483 0515

--

sk0035 4 230 mtik1039

egyesült államok - titkos akciók

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 29. /mti/ - reagan elnök közép-amerikai politikája növekvő ellenállásba ütközik a demokrata többségű képviselőházban. a the washington post pénteken azt jósolja, hogy a demokrata párt az ugynevezett boland-törvényjavaslat elfogadásával megkísérli leállítani a cia nicaragua elleni titkos műveleteit.

edward p. boland massachusettsi demokrata képviselő, a ház hirszerzési ügyeivel foglalkozó bizottságának elnöke szerdán terjesztette elő törvényjavaslatát, amely megtiltja „a központi hirszerző ügynökségnek, vagy bármely más hirszerzéssel foglalkozó amerikai hivatalnak, ügynökségnek, vagy jogi személynek, anyagi eszközök felhasználását, nicaraguai vagy nicaragua elleni katonai és félkatonai műveletek támogatására, bármely ország, csoport, szervezet, mozgalom, vagy egyén felhasználásával,„

ugyanakkor a boland-törvényjavaslat 40-50 millió dollárt helyez kilátásba „nyílt felhasználásra,„ annak megakadályozására, hogy kuba, vagy nicaragua fegyverrel láthasson el bármely mozgalmat, vagy csoportot, amely közép-amerikai országok kormányainak megdöntésére törekszik. ez a passzus nyilvánvalóan a salvadori hazafiak állítólagos külső támogatását hivatott megakadályozni.

ezzel szemben nicaraguában a kormányellenes erők pusztá létezésüket is a cia-nak köszönhetik. bill young, a képviselőház hirszerzési bizottságának egyik republikánus tagja kijelentette, „salvador és honduras vezetői mély aggodalmukat fejezték ki, hogy az egyesült államok magára hagyja a baloldali sandinista rendszer ellen harcoló többezres emigráns-erőt,„

de

a boland-javaslatlaltal azonos tartalmu inditványt tett a szenátusban david f. durenberger republikánus szenátor, de ennek napirendre tüzésével megvárják, hogy mire vezet a képviselõházi akció. a képviselõház hírszerzési bizottsága jövõ kedden szavaz a cia nicaraguai akcióját letiltó törvényjavaslatról.

br/jp ki

16.24 290483 1998

--

sk0036 4 230 mtik1041

rövid hírek

török választások

ankara, 1983. április 29. /afp/ - törökországban november 6-án általános választásokat tartanak - jelentette be pénteken kenan evren tábornok, államfõ. evren az év elején valamivel elõbbre, vagyis október 16-ra ígerte a választások megtartását.

spanyol bankalkalmazottak

madrid, 1983. április 29. /reuter/upi/ap/ - egyhetes sztrájkba kezdtek pénteken a spanyol bankok alkalmazottai. egy hónap alatt ez már a második bérkövetelõ sztrájkjuk. a munkabeszüntetés csak a belföldi pénzforgalmat érinti, a bankközi és a nemzetközi pénzügyi tevékenységet nem befolyásolja.

merénylet

la coruna, 1983. április 29. /reuter/ - a spanyolországi la corunában pénteken agyonlõttek egy csendõrt. a merényletet három fegyveres /két férfi és egy nõ/ követte el, akik a hatóságok feltevése szerint a grapo nevü balos terrorszervezethez tartoznak.

ág lb mj

16.41 290483 0918

--

sk0037 4 230 mtik1042

szaljut-7 - pályamódosítás

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - módosították csütörtökön a szaljut-7 - kozmosz-1443 szovjet űrkomplexum pályáját. az űrkomplexum jelenleg automatikus üzemmódban kering, földközeli kozmikus pályán. a módosítás után a pálya legtávolabbi pontja 347, legközelebbi pontja pedig 291 kilométerre van a föld felszínétõl, az űrkomplexum keringési ideje 90.7 perc.

a szaljut-7 több mint egy éve kering a föld körül, s az űrrepülés világrekordját tartó anatólij berezovoj és valentyin lebegyev 211 napot töltötték el a fedélzeten, számos kiemelkedõ kutatási eredményt ért el, s fogadta a szovjet-francia nemzetközi űrpárost is. ez év márciusában a kozmosz-1443 jelzésü mesterséges holdat kapcsolták hozzá az űrállomáshoz. ezzel alakult ki az űrkomplexum, amit egy héttel ezelõtt három szovjet űrhajós közelített meg a szozuz t-8 űrhajón. az űrhajó s az űrkomplexum összekapcsolásra nem került sor, s a három űrhajós a földi irányítás utasítására visszatért a földre.

a földi irányítóközpontból küldött és az oda beérkezett utasítások alapján jelenleg is folyik az automatikus üzemmódban keringõ szaljut-7 - kozmosz-1443 fedélzeti rendszereinek, berendezéseinek és konstrukciós elemeinek vizsgálata. tanulmányozzák a szakemberek azt is, milyen módszerekkel lehet irányítani az ilyen nagyméretü űrkomplexumokat.

a pályamódosítást földi paranccsal, a kozmosz 1443 hajtómüvének üzembehelyezésével hajtották végre.

kr/th ki

16.49 290483 1541

ll

--

sk0038 4 230 mtik1043

szovjet békebizottság - nyilatkozat

moszkva, 1983. április 29 /taszsz/ - a szovjet békebizottság nyilatkozatban ítélte el a megszállt arab területeken tanusított izraeli önkényt.

a világgözüvélemény elítéli az izraeli hatóságok palesztinellenes népiúrtó politikáját, katonaságuk barbár fellépéseit a békés polgári lakosság ellen, a nemzetközi jog elemi normáinak kirívó megsértését, az izraeli expanzionisták bünös terveik megvalósításában az egyesült államok segítségére támaszkodnak - mutat rá a nyilatkozat.

felszóúrtjuk az egyesült nemzetek szervezetét, a tekintélyes nemzetközi szervezeteket és a világ közvéleményét, hogy vizsgálja ki az izrael által megszállt arab területek polgári lakossága ellen folytatott népiúrtó politika tényeit, szigoruan büntesse meg a bünösöket és vessen véget a palesztin nép elpusztítására irányuló izraeli mestérkedéseknek - követeli a szovjet békebizottság nyilatkozata.

to lb mj

16.55 290483 0947

--

sk0039 4 230 mtik1044

nszk - ndk - nyugatnémet állásfoglalások

follinus k. jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. április 29. /mti/ - rendkívül nagy és ellentétes visszhangot váltott ki az nszk-ban az ndk vezetésének az a döntése, hogy bizonyos nyugatnémet politikai erők és sajtóorgánumok ellenséges kampánya miatt nem kerül sor erich honecker tervezett nszk-beli látogatására.

helmut kohl nyugatnémet kancellár nevében diether stolze kormányzóúrtívó pénteken „érthetetlennek” nevezte a látogatás lemondásának indoklását. stolze meglepő módon azzal igazolta a jobboldali erőknek a két német állam normális viszonya ellen indított támadásait, hogy az nszk-ban „közismerten sajtószabadság uralkodik”, a nyugatnémet kormány szerint a döntés „nem menti fel az ndk vezetését az alól a kötelezettség alól, hogy leéúrtse a feszültségeket és a kapcsolatok megjavításán fáradozzék”, a nyugatnémet kormány kötelezettségeiről a szóúrtívó nem beszélt.

Fi

heinrich windelen, a belnémet kapcsolatok minisztere az ndk „önálló és saját döntésének” nevezte a berlini bejelentést, amelyet a bonni kormány tiszteletben tart. windelen azt ígérte, hogy az nszk a kapcsolatok normalizálásáért fog tevékenykedni.

a kormánypártok közül a cdu és a csu az ndk-t próbálta meg felelőssé tenni a két német állam viszonyának megromlásáért. franz josef strauss, a csu elnöke egyenesen kijelentette, hogy a jelenlegi helyzetben „jobb is, hogy nem jön honecker”, a szabaddemokrata párt vezetői, így hans-dietrich genscher külügyminiszter, sajnálatukat fejezték ki és a csu-t bírálva nagyobb felelősségre szóúrtították fel strauss pártját. az fdp folytatni akarja a párbeszédet az ndk-val - ez volt a szabaddemokrata állásfoglalások lényege.

az ellenzéki szociáldemokrata és zöld párt határozott nyilatkozatokban strauss csu-ját nevezte a fő felelősnek. hans-jochen vogel, az spd parlamenti frakciójának elnöke megállapította: a straussék által követelt fordulat most olyan hatást váltott ki, ami egy lépéssel közelebb visz a hidegháborúhoz. vogel rámutatott kohl kancellár „döntő” felelősségére is, mivel a kormányfő határozatlan volt és semmit sem tett a csu kampánya ellen. a szociáldemokraták és a zöldek is a két német állam kapcsolatainak megjavítását sürgették.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

eltérő formában és mértékben szinte minden nyilatkozó rámutatott arra is, hogy az nszk és az ndk viszonyának kiéleüztésében szerepet játszottak az ndk határán tapasztalható megszigorítások is.

fkj/th ki
17.23 290483 2537

Fi

--

sk0040 4 230 mtik1045

indiai tiltakozás

uj-delhi, 1983. április 29. /taszsz/ - az indiai kormány pénteken tiltakozott az egyesült államoknál amiatt, hogy az amerikai kongresszus hivatalos dokumentumaként egyik térkép nem a valóságnak megfelelően ábrázolja india határait. a térkép azok között a dokumentumok között található, amelyekben a kormányzat a „gyorsreagálási erőket”, tevékenységi körzetét veszi számba.

az indiai sajtó közlése szerint a szóbanforgó térkép az indiahoz tartozó dzsammu és kasmir szövetségi államot pakisztánhoz tartozó területnek ábrázolja. egyébként ezt a területet is az intervenció „gyorsreagálási erőket”, tevékenységi körzetébe sorolták. indiai politikai körökben a határok ily módon történt meghamisítását india szuverenitása durva megsértésének tartják.

ág lb mj

17.41 290483 0800

--

sk0041 4 230 mtik1046

a frelimo-párt kongresszusa

maputo, 1983. április 29. /mti/ - a gazdasági és társadalmi direktiva-bizottságok beszámolójának vitájával folytatta munkáját pénteken maputóban a mozambiki frelimo-párt iv. kongresszusa.

az irányelvekben - amelyeket a felszólaló delegátusok egyöntetűen támogattak - első helyre került az élelmiszerhiány okozta éhínség felszámolása. az előterjesztés részletesen kitért az okokra, s megállapította: a mezőgazdaságot sújtó ismétlődő aszályok súlyos következményeit tudatos munkával - gátrendszerekkel, kutakkal, valamint az öntözéses gazdálkodás bevezetésével - meg lehet előzni. ugyanakkor biztosítani kell a megtermelt, illetve importált élelmiszerek biztonságos szállítását, arányos elosztását.

a dokumentum leszögezte: fokozatosan be kell vonni a magánszektor a gazdasági tervek végrehajtásába, s a családi gazdaságokat is érdekeltté kell tenni a piacra történő termelésben. ezzel párhuzamosan növelni kell az állami szektorban működő üzemek és gazdaságok termelékenységét és rentabilitását.

Fi

a felsorolt feladatok végrehajtásában - különösen, ami az egyes települések infrastruktúrájának kialakítását illeti - az irányelvek fokozott szerepet számnak a helyi közigazgatási szerveknek.

a direktiva-bizottság beszámolója aláhuzta: mozambik támogatja azokat a külföldi tőkebefektetéseket, amelyek hozzájárulnak az ország ellátási gondjainak enyhítéséhez, valamint lehetőséget adnak a szakemberképzésre.

a beszámoló feletti vita során a felszólalók kiemelték: az ország gazdasági és társadalmi fejlődésének célja végső soron az új, szocialista embertípus kialakítása, a szocialista termelési viszonyok megteremtése mozambikban.

a kongresszus záróülésére szombaton kerül sor.

nagy csaba/th ki

17.49 290483 1778

--

sk0042 4 230 mtik1047

hitler „naplója”, - taszsz

bonn, 1983. április 29. /taszsz/ - a nyugatnémet stern magazin elkezdte hitler „személyes naplójának”, közlését. a hetilap szerint hitler 1932 és 1945 közötti személyes feljegyzéseiről, vagyis 60 olyan eddig ismeretlen „eredeti”, kéziratról van szó, amely „más megvilágításba helyezné a harmadik birodalom történetét”, „sőt „gyökeres átértékelése szükségességét diktálja”, „mint a taszsz bonni jelentése megállapítja, az nszk demokratikus követelménye durva politikai provokációnak minősíti már a puszta tény is, hogy egy ilyen szennyes hamisítvány megjelent a nyugatnémet polgári sajtóban.

- bonnban rendkívül kétes vállalkozásnak minősítik a „napló”, megjelentetését - folytatja a szovjet hírügynökség. kétségtelen, hogy a stern publikációjával kapcsolatos nyugatnémet reakciós sajtókampányt elsősorban azok indították el, akik szeretnék életre kelteni a fasiszta érzelmeket az országban, akik már többször megkísérelték dicsőíteni a bűnös hitleri rezsimeket. a demokratikus

Fi

közvélemény szerint hitler „naplójának”, közzététele csak bátorítja a sovinszta köröket. világos, hogy a „napló”, publikálásának célja a náciizmus propagálása a fiatalok között, akiket minden eszközzel igyekeznek eltávolítani a békeharctól - írja a taszsz.

ht lb mj

18.37 290483 1307

--

sk0043 4 230 mtik1049

namibia-konferencia /2.rész/

a nyilatkozat végül hangsúlyozza: a konferencia azt kívánja, hogy a biztonsági tanács a lehető leggyorsabban üljön össze és hozzon megfelelő intézkedéseket a namibiai függetlenségi terv megvalósítására.

a konferencia elnöke bejelentette, hogy néhány ország képviselőinek fenntartásai vannak a nyilatkozat egyes kitételei ellen, de a namibiai nép iránti szolidaritásuk jeléül nem akarják útját állni annak, hogy a nyilatkozatot a konferencia közmegegyezéssel elfogadja.

x x x

mód péter nagykövet, a magyar delegáció vezetője az mti tudósítójának adott nyilatkozatában a következőkben foglalta össze a konferencia jelentőségét:

a konferencia, amelynek alapvető célja az volt, hogy namibia felszabadulásának elősegítése érdekében felhívja a nemzetközi közvélemény figyelmét a namibiai kérdésre, elérte célját. ez persze nem jelenti azt, hogy e kérdés már a közeljövőben megoldódik, mert a biztonsági tanácsban vétő-joggal rendelkeznek azok az államok, amelyek a szinfalak mögött a dél-afrikai rendszert támogatják.

nagy jelentőségű azonban, hogy a konferencián egyetlen ország sem akadt, amely nyíltan kiállt volna a dél-afrikai rendszer mellett s megpróbálta volna védelmezni annak politikáját. ellenkezőleg, a konferencia egységes álláspontot foglalt el abban, hogy a pretoriai rendszer illegálisan tartja megszállása alatt namíbiát s egységesen visszautasította azt a néhány nyugati ország által sugallt ürügyet

Fi

is, hogy nem lehet tárgyalni namibia függetlenségéről addig, amíg kubai csapatok tartózkodnak angolában. az értekezlet egységesen megerősítette a fejlődő országok új-delhi konferenciájának azt a javaslatát is, hogy a biztonsági tanács mielőbb foglalkozzék a namibiai kérdéssel. ez az egységes állásfoglalás kidomborította, hogy a nemzetközi közösség széleskörű egyetértéssel támogatja a namibiai nép igazságos ügyét.

ds/th ki

18.42 290483 1981

--

sk0044 4 230 mtik1048

namibia-konferencia - végetért /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. április 29. /mti/ - az ENSZ égisze alatt rendezett namibia-konferencia, amelyen 136 kormány képviselői vettek részt, pénteken délután befejezte munkáját. a konferencia nyilatkozatot fogadott el, amely ünnepélyesen megerősíti a namibiai népnek az önrendelkezésre és nemzeti függetlenségre való jogát. leszögezi: namibiának dél-afrika által való illegális megszállása olyan agressziót jelent, amely ellen a namibiai nép jogosan igénybe vehet minden eszközt, beleértve a fegyveres harcot is, hogy kivívja szabadságát és nemzeti függetlenségét.

a konferencia a nemzetközi közösség töretlen szolidaritását fejezte ki a namibiai nép iránt s felhívta a nemzetközi közvélemény figyelmét a namibiai nép igazságos küzdelmére.

a nyilatkozat rámutat: az egész emberiséget fenyegeti a dél-afrikai fajüldöző rendszernek az a törekvése, hogy nukleáris potenciálra tegyen szert a szomszédos államok terrorizálására. egyes nyugati országok és izrael katonai és nukleáris téren segítséget nyújtanak a dél-afrikai rendszernek s ezzel e rendszer bűnös politikája cinkosává válnak.

a konferencia erélyesen elítélte a dél-afrikai rendszernek a szomszédos országok destabilizálására irányuló törekvéseit s az angola ellen intézett ismételt támadásait. sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy egyes országok továbbra is segítséget nyújtanak a dél-afrikai rendszernek s ezzel kapcsolatban a nyilatkozat különösen kiemelte, hogy az egyesült államok támogatása bátorítja a pretoriai rendszert elnyomó és agressziós politikájának folytatására.

Fi

a konferencia határozottan elutasította azt az amerikai és dél-afrikai törekvést, hogy kapcsolatot teremtsenek namibia függetlensége és attól teljesen idegen kérdések, így a kubai csapatok angolai jelenléte között. ez a törekvés csak késleltetheti a dekolonizációs folyamatot és megengedhetetlen beavatkozást jelent angola belügyeibe. /folyt./

ds/th ki
18.43 290483 2009

--

sk0045 4 230 mtik1050

fanfani - kormányválság

róma, 1983. április 29. /mti/ - az olasz szenátus pénteki vitájában rino formica, a olasz szocialista párt szenátusi csoportjának elnöke megerősítette, hogy a párt nem támogatja a kormányt.

formica bejelentése gyakorlatilag a kormány bukását és a törvényhozási időszak végét is jelenti. a közlés feleslegessé tette a bizalmi szavazást, amely a miniszterelnök csütörtök esti beszéde után került fel, minthogy a három tagura zsugorodott koalíció már eleve kisebbségbe került a törvényhozásban.

politikai körökben úgy tudják, hogy fanfani rövid időn belül felkeresi sandro pertini köztársasági elnököt és visszaadja öt hónappal ezelőtt kapott megbízatását. a la stampa értesülése szerint a köztársasági elnök felkéri fanfanit, hogy a választásokig ügyvezetőként irányítsa a kormány munkáját.

ami a szavazás időpontját illeti, rognoni belügyminiszter már véleményt kért erről a pártok vezetőitől és ennek alapján feltehetőleg június 26-át javasolja. a végső szót a miniszterelnök és a belügyminiszter előterjesztése alapján a köztársasági elnök mondja ki és ez a jövő héten várható, a parlament feloszlása után.

a gyakorlatilag már megindult választási kampány legjelentősebb epizódja, hogy rino formica pénteken egy interjúban megerősítette: az oszp bettini craxi révén igényt tart a miniszterelnöki tisztre.

az oszdp vezetőségi ülésén pietro longo főtitkár ugyanakkor ismételten a most felbomlott kormány szövetség újalakítása mellett foglalt állást.

kir/jp ki

18.59 290483 1538

Fi

--

sk0046 4 230 mtik1051

gromiko - milewski

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - lengyelország továbbra is szilárd láncszeme a varsói szerződésnek és a szocialista közösségnek - hangsúlyozta mirosław milewski, a lengyel egyesült munkáspárt ~~kb~~ politikai bizottságának tagja, a kb titkára azon a megbeszélésen, amelyet pénteken moszkvában folytatott andrej gromikóval, az szkp kb pb tagjával, a szovjet minisztertanács első elnökhelyettesével, külügyminiszterrel.

andrej gromiko a találkozáson rámutatott, hogy a szocialista lengyelország számíthat a szovjetunió támogatására s utalt jurij andropovnak, az szkp kb ~~titkárának~~ titkárának arra a kijelentésére, amely szerint a szocializmus visszaszorítására irányuló imperialista törekvésekre a szocialista országok egységének, gazdasági és katonai potenciáljának további megszilárdítása a megfelelő válasz. *Lfi*

a megbeszélésen hangsúlyozták, hogy a szovjetunió és a lengyel népköztársaság, az szkp és a lemp közötti kapcsolatok sokoldalú fejlesztése a marxizmus-leninizmus talaján áll, s megfelel mindkét nép létérdekeinek. mindkét fél aláhozta a két ország közötti barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés jelentőségét s megállapították, hogy e szerződés a kétoldalú kapcsolatok szilárd alapja, európa háboru utáni berendezkedésének s a határok sérthetetlenségének fontos tényezője.

gromiko és milewski megállapította, hogy a nemzetközi helyzet egyre feszültebbé válásának fő oka az egyesült államok és a nato militarista köröknek agresszív irányvonala, mindenekelett a fokozódó fegyverkezési hajszára, s washington, valamint a nato-tagállamok beavatkozása európa, ázsia, afrika és latin-amerika népeinek belügyeibe. különösen nagy veszélyt jelentenek az új amerikai rakéták elhelyezésére vonatkozó tervek, mivel ezek mevalósulása jelentősen fokozná a nukleáris háboru veszélyét s általában fokozná a feszültséget.

a szívélyes légkörben lefolyt, a nézetek azonosságát mutató megbeszélésen végezetül megállapították, hogy az európai és világbéke megőrzéséhez vezető járható utat mutatnak a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének prágai ülésén kidolgozott javaslatok.

mirosław milewski kabultól hazafelé átutazóban tartózkodott a szovjet fővárosban.

hj/th ki
19.05 290483 2244

Fi

--

sk0047 4 230 mtik1052

közép-amerika - francia állásfoglalás

párizs, 1983. április 29. /mti/ - a francia kormány pénteki ülésén claude cheysson külügyminiszter a nemzetközi helyzetről beszámolva rámutatott arra, hogy közép-amerikában súlyosbodott a helyzet.

a minisztertanács üléséről kiadott közlemény ezzel kapcsolatban megállapítja: „franciaország úgy véli, hogy a közép-amerikában folyó konfliktusok lényegében az elnyomás, a fejletlenség és a társadalmi egyenlőtlenségek következményei, s ez az állapot már régóta sújtja e térség népeit, országait,..

claude cheysson külügyminiszter rámutatott arra, hogy franciaország támogatja kolumbia, mexikó, panama és venezuela törekvéseit, amelyek arra irányulnak, hogy a közép-amerikai országok között és ezeken az országokon belül is előmozdítsák a konstruktív politikai párbeszédet, s ezzel megteremtsék a szilárd és tartós béke feltételeit e térségben, - állapítja meg a minisztertanács üléséről kiadott közlemény.

ds/jp ki

19.08 290483 0985

-.-

sk0048 4 230 mtik1053

ipu - vége

helsinki, 1983. április 29. /adn/ap/ - tényleges leszerelési intézkedések követelésével ért véget pénteken helsinki az interparlamentáris unió tavaszi ülészaka. az elfogadott határozat-tervezeteket jóváhagyásra az ősszel szöulban tartandó 70. ipu-konferencia elé terjesztik.

az ülészak megbélyegezte a katonai erő alkalmazását és az azzal való fenyegetőzést az államok közötti kapcsolatokban, s rámutatott, hogy az országok közötti vitás kérdések rendezésének egyedüli útja a párbeszéd és a tárgyalás. az ülészak résztvevői felszólították a világ parlamentjeit, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel küzdjenek a béke megóvásáért és a leszerelés előmozdításáért.

Fi

a közép-amerikával foglalkozó nyilatkozat megbélyegezte a térség ügyeibe való beavatkozás közvetlen és közvetett formáit. az ülészak résztvevői követelték az izraeli csapatok kivonását a megszállt területekről.

a helsinki ülészakra megvitatták az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó 5. ipu-konferencia előkészítését. e konferenciát idén májusban tartják budapesten.

ml lb mj

19.12 290483 1117

sk0049 4 230 mtik1054

rövid hírek

izlandi kormány megbízás

reykjavik, 1983. április 29. /upi/ - geir hallgrimsson, a konzervatív függetlenségi párt vezetőjét bizta meg vigdis finnboadottir izlandi államfő az új kormány megalakítására irányuló tárgyalásokkal pénteken. a konzervatívok 23 helyet szereztek a választásokon a hatvan fős parlamentben, s ezért koalíciós partnert kell keresniük, hogy kormányt alakíthassanak.

ukrajnai megemlékezés

kijev, 1983. április 29. /taszsz/ - a nyugat-ukrajnai molotkov faluban pénteken tömeggyűlésen emlékeztek meg a fasizmus ottani áldozatairól, arról a 617 asszonyról, gyermekről és öregről, akiket német különítményesek és kollaboránsok gyilkoltak meg negyven évvel ezelőtt. ukrajnában a második világháború alatt 28 ezer falut pusztítottak el a hitlerista megszállók.

ndk - határsértés

berlin, 1983. április 23. /mti/ - csütörtökön egy kétmotoros nyugatnémet repülőgép gera megye térségében megsértette az ndk légterét. az újabb határsértés miatt az ndk állandó bonni képvisellete tiltakozott a nyugatnémet kancellári hivatalnál.

Fi

kül

1983.04.29.

ndk - itélet

berlin, 1983. április 29. /mti/ - az nszk titkosszolgálatának megbízásából végzett hírszerző tevékenységéért a berlini katonai bíróság 11 évi börtönbüntetésre ítélte georg srama nyugatnémet kémét, a bundeswehr őrmesterét.

ta bj/th lb mj

19.17 290483 1361

..-

sk0050 4 230 mtik1056

iráni kommunisták - letartóztatások

teherán, 1983. április 29. /afp/dpa/ - az iráni néppárt /tudeh/ további tagjait tartóztatták le Iránban - jelentette pénteken a teheráni rádió. a rádióban felolvasott hivatalos közlemény azt állította, hogy lakásaikban „fegyvereket, lőszert és hamisított okmányokat, találtak.

mint ismeretes, február 6-án „kémkedés, árulás és összeesküvés, koholt vádjával több kommunista vezetőt tartóztattak le, köztük nureddin kianurit, az iráni néppárt kb első titkárát és a központi bizottság hat más tagját.

ml lb mj

19.35 290483 0571

ukrajnai megemlékezés

..-

kijev, 1983. április 29. /tas/ - a nyugat-ukrajnai molotkov faluban pénteken tömeggyűlésen emlékeztek meg a fasiszmus ciganizációjáról, arról a 617 asszonyról, gyermekről és öregről, akiket a szovjet csapatok és kollaboránsok gyilkoltak meg negyven évvel ezelőtt. a második világháború alatt 28 ezer falut pusztítottak el a hitlerista megszállók.

szkp kb pb

moszkva, 1983. április 29. /mti/ - a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának politikai bizottsága e heti ülésén megvitatta a központi bizottság és a minisztertanács korábbi, a közszükségleti cikkek termeléséről szóló határozatának végrehajtását, s meghallgatta erről ivan arhipovnak, a minisztertanács első elnökhelyettesének és több miniszternek beszámolóját.

Fi

kül

- 43 -

1983.04.29.

a politikai bizottság megállapította, hogy a közszükségleti cikkek termelésének bővítése, együtt a szolgáltatások fejlesztésével s az élelmiszerprogrammal az szkp xxvi. kongresszusán jóváhagyott szociális terv központi részét alkotja. ezért erre folyamatosan nagy figyelmet kell fordítaniuk a párt, a tanácsok és a szakszervezetek vezető szerveinek, valamint a különböző minisztériumoknak és főhatóságoknak. a központi bizottság és a minisztertanács határozata kiegészítő intézkedéseket határozott meg a közszükségleti cikkek kibocsátásának növeléséről, az 1983-85-ös évekre. a politikai bizottság felszólította az illetékes vezető szerveket, hogy folytassák a piacra szánt áruk kibocsátásának bővítését lehetővé tevő tartalékok feltárását, különösen azokat a cikkeket illetően, amelyekből még nem sikerült teljesen kielégíteni a keresletet.

a politikai bizottság meghallgatta a tavaszi mezőgazdasági munkákról szóló beszámolót.

a pb támogatásáról biztosította a minisztertanács és a szakszervezetek központi tanácsa által az azerbajdzsáni helyi vezető szervekkel közösen kidolgozott tervet, amely szerint azerbajdzsánban a káspai-tengeren új üdülőzónát létesítenek.

a testület áttekintette az április 16-án tartott kommunista szombat eredményeit, amelyen - mint a sajtó közölte - több, mint 160 millió ember vett részt, s amelyen összesen mintegy 180 millió rubel értékű munkát végeztek el.

hj/jp ki

19.52 290483 1828

..-

sk0052 4 230 mtik1058

fanfani lemondás

róma, 1983. április 29. /mti/ - amintore fanfani olasz miniszterelnök pénteken este rendkívüli minisztertanácsot hívott össze, ahol a lemondást javasolta a kormánynak.

az ülésről kiadott közlemény szerint a kabinet egyhangulag elfogadta a javaslatot.

fanfani ezt követően sandro pertini köztársasági elnököt tájékoztatta a fejleményekről.

kir/th mj

19.59 290483 0399

Fi

..-

sk0053 4 800 mtik1060

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0025-1g

budapest, 1983. április 29. /mti/

sk0001 heti várható (n. taj!)

sk0002 reagan-trudeau

sk0003 pkp kb plénuma - határozat

sk0004 stone

sk0005 fanfani - okp

sk0006 nszk - ndk

sk0007 tigrisveszély

sk0008 görög-török-amerikai - strasbourg

sk0009 kommunista pártok felhívása

sk0010 libanon, harcok

sk0011 dél-afrika - angol - namibia

sk0012 két közel-keleti hír

sk0013 honecker

sk0014 rövid hírek
athén: görög tüntetés
ankara: török politikusok eltiltása
párizs: francia pokolgépek
kuwait: fahd-üzenet andropovhoz
algír: marchais - fln

sk0015 shultz /1. rész/

sk0016 shultz /2. rész/

sk0017 kulikov - pravda

sk0018 rövid hírek
new york: cuellar
washington: usa - dél-korea
san francisco: enterprise
róma: orvosok munka nélkül

sk0019 kgst-országok - konzultatív találkozó /1. rész/

sk0020 kgst-országok - konzultatív találkozó /2. rész/

sk0021 reagan-beszéd - granma

sk0022 cgt

sk0023 reagan-beszéd - brit reagálások

sk0024 osztrák belpolitika

sk0025 közel-kelet - novoje vremja
folyt. köv.
mj/th

21.11 290483 1193

Fi

--

sk0054 4 800 mtik1061

tartalomjegyzék 2.

sk0026-sk0052-1g

sk0026 rövid hírek
gent: magyar költői est
hanoi: magyar segély
uj-delhi: gandhi - magyar könyv
dacca: viharok bangladesben

sk0027 latin-amerikai hírek

sk0028 vietnami közlemény

sk0029 usa-izrael-libanon /1. rész/

sk0030 usa-izrael-libanon /2. rész/

sk0031 leszerelés - izraelian

sk0032 madridi találkozó

sk0033 francia minisztertanács

sk0034 kgst-találkozó moszkvában

sk0035 egyesült államok - titkos akciók

sk0036 rövid hírek
ankara: török választások
madrid: spanyol bankalkalmazottak
la coruna: merénylet

sk0037 szaljut-7 - pályamódosítás

sk0038 szovjet békebizottság - nyilatkozat

sk0039 nszk-ndk - nyugatnémet állásfoglalások

sk0040 indiai tiltakozás

sk0041 a frelimo-párt kongresszusa

sk0042 hitler „naplója” - taszsz

sk0043 namibia-konferencia /2. rész/

sk0044 namibia-konferencia /1. rész/

sk0045 fanfani - kormányválság

sk0046 gromiko - milewski

sk0047 közép-amerika - francia állásfoglalás

sk0048 ipu - vége

sk0049 rövid hírek
reykjavik: izlandi kormány megbízás
kijev: ukrainai megemlékezés
berlin: ndk-határsértés, ndk-itelet

sk0050 iráni kommunisták - letartóztatások

sk0051 szkp kb pb

sk0052 fanfani lemondás
folyt. köv.
mj/th

21.13 290483 1340

Fi

kül

- 46 -

1983.04.29.

sk0055 4 800 mtik1062

tartalomjegyzék 3.

sk0053-sk0054-1g

sk0053 tartalomjegyzék 1.
sk0054 tartalomjegyzék 2.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: márkus gyula
heltai andrás
flesch istván
kis csaba
meruk józsef

- v é g e -

mj/th

21.13 290483 0530

fi

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/K

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 30.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

olasz kereszténydemokraták

róma, 1983. április 29. /taszsz/ - a legnagyobb olasz polgári párt, a kereszténydemokrata párt hosszú időn át óriási pénzüsszegeket kapott az ugynevezett olajbotrányban közreműködő csempészekről.

mint a botrányban szerepelt bünszövetkezet egyik vezetője a bírósági kihallgatáson a minap elismerte, a csempészfőnökök rendszeresen több milliós összegeket juttattak a kereszténydemokraták pártkasszájába. a római sajtó által szellőztetett adatokból kitűnik, hogy az „olajszékhámosok”, úgy szervezték meg az olaj szállítását az appenini-félszigetre, hogy nem fizették ki az egyébként ilyenkor kötelező adót, és ezzel mintegy 2,5 milliárd lírával károsították meg az államkasszát.

a vallomást ezután kénytelen volt megerősíteni a kereszténydemokrata párt kancellári hivatalának egyik volt vezetője, nicola rana is. elismerte, hogy a hetvenes évek közepén-végén - azután, hogy törvényt hoztak, amely tiltja, hogy olaszországban magánjellegű pénzügyi támogatást adjanak politikai pártoknak - az „olajbotrány”, főszereplői rendszeresen juttattak pénzügyi adományokat a kereszténydemokratáknak.

ps már

06.08 300483 1156

--

4 826

MUNKASZÁM:

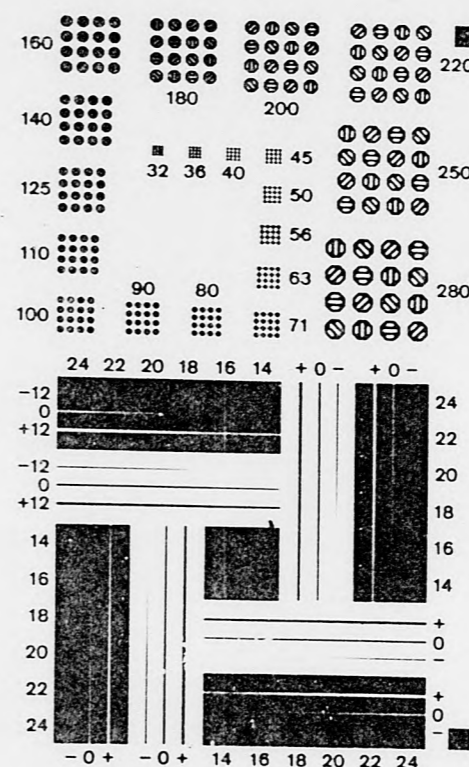
C / 22

FELVÉTEL:

634

Készítette: FARKASNÉ

OSZK.

FOLYTATÁS